

holdte udenfor de Evangsbestemmelser, her ere paalagte, hvad her ikke er Tilfældet. Hvad nu endelig det angaar, at det skulde være en saastor Forbedring, at man har foreslaaet en Tilføining, hvort der, efter at man har nævnt de Veiligheder, ved hvilke der ikke maa ydes Noget, og de, ved hvilke der maa ydes Noget, siger, at det forøvrigt maa være Præsten usorment at modtage de Gaver, der uden Anledning frivilligt ydes ham, saa kan jeg ikke finde mig tilfredsstillt derved; det forekommer mig endog at være en saare uheldig Bestemmelse. Naar man har forbudt Præsten at modtage Noget i den og den Anledning, og man derpaa siger, at han maa modtage, hvad der uden Anledning frivilligt ydes ham, saa spørger jeg: hvad vil det sige? Skulde man saa ved enhver Veilighed gaa paa Raad med sin Samvittighed, om der ikke var noget Særdeles tilstede for Guds Følelse, som knytter sig til den og den Anledning, ved hvilken det er forbudt at give Noget; og affurat det Samme kan jo være Tilfældet med Præsten. Det forekom mig saaledes at være en Bestemmelse, som ligefrem vil føre til megen Usandhed, en Bestemmelse, der ikke kan overholdes, og som derfor vil virke demoraliserende, idet den paa ingen mulig Maade hverken vil afholde de mindre samvittighedsfulde Folk fra at give eller de mindre samvittighedsfulde Præster fra at modtage, hvad der ydes ved hver Veilighed, naar blot et Par Dage ere gaaede siden Anledningen, medens den derimod vil udøye et stort Tryk paa de samvittighedsfulde, alvorlige Folk, baade Præster og Menighedsmedlemmer. Jeg kan derfor ikke slutte mig til denne Bestemmelse i Indstillingen. En anden for mig meget væsentlig Bestemmelse er den, der indeholdes i § 11, og som er vidiløftig omtalt, hvorfor jeg ogsaa kun meget kort skal berøre den. Lige saa lidt som jeg vil være med til at sammenblande, hvad der vedkommer de to Samfund, Kirkesamfundet og Statsamfundet, naar Taler er om Præsternes Embedsstilling, lige saa lidt kan jeg være med til at sammenblande dem paa andre Punkter. Jeg vil ikke paa nogen Maade give min Stemme til Noget, der endog saa kun kan give et Skin af Grund til at hævde en Betragtning, som vi

vide endnu er meget bevendt i visse Kredse, den nemlig, at Kirken har en særegen Eieendom, og denne bestaar i de Midler, hvormed Præsterne lønnes, Doffer og Accidentser undtagne. Nu har vel det ærede Medlem for Veile Amts 1ste Valgkreds paa en meget veltalende Maade udviklet, at de Bestemmelser, som her foreslaas, maa antages for at være aldeles tilfredsstillende og syldestgjørende; det har jeg ikke kunnet finde. Jeg har ikke kunnet forstaa, hvorfor man ikke i Overensstemmelse med, hvad man gjør med andre kirkelige Midler, som til Ex. med Overstudet af Bispestienderne, kan gaa til simpelthen at optage disse Midler paa Finantsloven under Finantsministeriet, og saa bevilge Kirke- og Undervisningsministeren, hvad der er fornødent til de kirkelige Diemed. Jeg vilde maasse endda have kunnet slutte mig dertil, dersom der havde foreligget et Forslag, som ogsaa er fremkommet i Fællesudvalget, om ganske klart og bestemt at udtale, at, hvad der maatte blive tilovers som Overstud, kunde anvendes til et bestemt Diemed, nemlig til Folkeoplysningens Fremme, thi dertil vilde jeg anse det for at være saa ganske bestemt og klart udtalt, at man paa Finantsloven kunde raade over disse Midler. Derved vilde efter min Mening Betragtningen, at de vare Statsmidler, være saaledes slaaet fast, at ingen Regjering kunde komme bort derafra, men jeg har ikke kunnet overbevise mig om, at det, der her staar, at der ved særlig Lov kan tages Beslutning angaaende Anvendelse af disse Midler, har Noget at betyde i den nævnte Henseende. Man fristes til at spørge: Har det overhovedet Noget at betyde? Thi naar man undtager Grundlovsforandringer, saa veed jeg ikke rettere, end at man kan vedtage Alt, hvad det skal være ved en særlig Lov, saa at man ikke i en enkelt Lov behøver at sige, at man ved særlig Lov igjen kan tage en anden Bestemmelse. Snarest maa det vel betyde, at disse Midler, dette Overstud, har en særegen Stilling. Det er disse to Punkter, med Hensyn til hvilke jeg ikke har kunnet samstemme med de Medlemmer af Udvalget, der have sluttet sig sammen for at foreslaa den her foreliggende Indstilling, og det er for mig saa vigtige Punkter, at jeg ikke